

Warszawa, 13 września 2023 r.

dr hab. Agnieszka Jackowska-Tracz

Katedra Higieny Żywności

i Ochrony Zdrowia Publicznego

Instytut Medycyny Weterynaryjnej

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

RECENZJA

osiągnięć naukowych i aktywności naukowej

dr n. wet. EWY BILSKIEJ-ZAJĄC

w związku z postępowaniem w sprawie nadania stopnia

doktora habilitowanego w dziedzinie nauk weterynaryjnych

w dyscyplinie weterynaria

**Szkoła Główna
Gospodarstwa
Wiejskiego w Warszawie**

**Instytut Medycyny
Weterynaryjnej**

**Katedra Higieny Żywności
i Ochrony Zdrowia
Publicznego**

ul. Nowoursynowska 159
bud. 24
02-776 Warszawa
+48 22 593 60 70
khzozp@sggw.edu.pl
sggw.edu.pl

Podstawa przygotowania recenzji

Podstawą formalną sporządzenia niniejszej recenzji jest pismo BRN-4211/02/2023 z dnia 20 lipca 2023 r. podpisane przez Pana Dyrektora Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach (PIWet-PIB) prof. dr. hab. Stanisława Winiarczyka, w którym zostałam poinformowana, że zgodnie z uchwałą Rady Naukowej PIWet-PIB Nr 35/2023 z dnia 12 lipca 2023 wyznaczono mnie na recenzenta w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr Ewie Bilskiej-Zająć, jednocześnie obligując mnie do przygotowania recenzji na podstawie umowy o dzieło zawartej w dniu 20 lipca 2023 r.

Podstawą prawną oceny osiągnięć naukowych Habilitantki ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego jest art. 221 ust. 8 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U.2023 poz. 742 t. j.), a w zakresie kryteriów branych pod uwagę przy tej ocenie – art. 219 wspomnianej ustawy.

Sylwetka zawodowa Habilitantki

Lekarz weterynarii dr Ewa Bilaska-Zajac jest zatrudniona na stanowisku adiunkta w Zakładzie Parazytologii i Chorób Inwazyjnych Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach (PIWet-PIB). Stopień doktora nauk weterynaryjnych uzyskała na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „*Analiza struktury genetycznej nicieni z rodzaju Trichinella występujących w Polsce i jej zastosowanie w dochodzeniach epidemiologicznych*” wykonanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Tomasza Cenceka (Uchwała Rady Naukowej Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego z dnia 8 marca 2019 r.).

Z załączonej dokumentacji wynika, że habilitantka od początku swojej kariery naukowej jest związana z PIWet-PIB w Puławach. Początkowo była zatrudniona w Zakładzie Higieny Żywności Pochodzenia Zwierzęcego na stanowisku specjalisty inżynierijno-technicznego (2009-2012), a następnie w Zakładzie Parazytologii i Chorób Inwazyjnych – obecnym miejscu pracy – na stanowiskach specjalisty inżynierijno-technicznego (2012-2015), asystenta (2015-2019) i obecnie adiunkta (od 2019 r.).

Ocena cyklu powiązanych tematycznie artykułów jako głównego osiągnięcia naukowego będącego podstawą wszczęcia postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Dr Ewa Bilaska-Zajac wskazuje jako osiągnięcie naukowe stanowiące znaczący wkład w rozwój dyscypliny weterynaria – zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2b ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce – cykl publikacji pod wspólnym

tytułem „*Epidemiologia molekularna Trichinella spiralis - rozpoznanie zmienności genetycznej populacji i śledzenie transmisji pasożyta w ogniskach włośnicy*”. Na cykl składa się pięć prac z lat 2019-2022 opublikowanych w czasopismach *Pathogens* (IF 2021=4,531), *Experimental Parasitology* (IF 2020 = 2,011), *Genetics and Evolution* (IF 2021 = 4,393), *International Journal for Parasitology* (IF 2021 = 4.33), oraz *Infection, Genetics and Evolution* (IF 2021 = 4.393).

Publikacje posiadają wysokie współczynniki wpływu (IF) o łącznej wartości 19,658; liczba punktów zgodnie z klasyfikacją MEiN jest również wysoka i wynosi 500. Jak wynika z załączonej dokumentacji, Habilitantka jest pierwszym autorem w trzech pracach stanowiących jednotematyczny cykl, i drugim autorem w pozostałych dwóch pracach.

Cykl powiązanych tematycznie artykułów stanowią prace oryginalne:

1. Bilaska-Zajac E., Różycki M., Korpysa-Dzirba W., Belcik A., Ziętek-Barszcz A., Włodarczyk-Ramus M., Gontarczyk A., Cencek T. *Trichinella* outbreaks on pig farms in Poland in 2012-2020. *Pathogens* 2021, 10, 1504;
2. Karadjian G., Bilaska-Zajac E., Bahn P., Py J-S, Johne A., Gassilloud B., Różycki M., Cencek T., Mayer-Scholl A., Vallée I. Species identification of *Trichinella* originated from various host and different geographical location by MALDI-TOF, *Experimental Parasitology*, Volume 213, 2020, 107890;
3. Thompson P., Bilaska-Zajac E., Zarlenga D., Liu M., Cencek T., Różycki M., Rosenthal B. Divergence at mitochondrial and ribosomal loci indicates the split between Asian and European populations of *Trichinella spiralis* occurred prior to swine domestication, *Infection, Genetics and Evolution*, Volume 88, 2021, 104705;
4. Bilaska-Zajac E., Rosenthal B., Thompson P. Trich-tracker – a practical tool to trace *Trichinella spiralis* transmission based on rapid, cost-effective sampling of genome-wide genetic variation. *International Journal for Parasitology*, 2022, Volume 52(2-3), 145-155;

oraz praca przeglądowa:

5. Bilaska-Zajac E., Thompson P., Rosenthal B., Różycki M., Cencek T. *Infection, genetics, and evolution of Trichinella: Historical insights and applications to molecular epidemiology*. *Infection, genetics, and evolution*, 2021, Volume 95, 105080.

Wkład własny Habilitantki w przygotowanie prac oryginalnych każdorazowo obejmował koncepcję pracy, zaplanowanie i przygotowanie doświadczeń, wykonanie analiz, opracowanie i interpretację wyników, sformułowanie wniosków, napisanie manuskryptu oraz wykonanie korekty po otrzymaniu recenzji; w przypadku pracy przeglądowej – opracowanie koncepcji pracy, przegląd i analiza systematyczna literatury, opracowanie własnej wizji przedstawienia tematyki, napisanie manuskryptu oraz wykonanie korekty po otrzymaniu recenzji. Należy zatem uznać wkład pracy Habilitantki za dominujący, pomimo, że w dokumentacji nie przedstawiono procentowego udziału poszczególnych autorów prac przy ich tworzeniu.

Z obowiązku recenzenta muszę wspomnieć o pomyłce edytorskiej dotyczącej opisu bibliograficznego jednego artykułu wchodzącego w cykl prac stanowiących osiągnięcie naukowe. Praca oznaczona symbolem H5 opublikowana w 2021 roku w czasopiśmie *Infection, genetics, and evolution*, w dokumentacji postępowania habilitacyjnego została wymieniona pod tytułem „*Molecular epidemiology of Trichinella: achievements and challenges*”, podczas gdy oryginalny tytuł pracy – wg bazy Web of Science i zgodnie z kopią publikacji zamieszczoną w dokumentacji – brzmi „*Infection, genetics, and evolution of Trichinella: Historical insights and applications to molecular epidemiology*”. Przy czym pomyłka ta dotyczy tylko i wyłącznie tytułu pracy; pozostałe dane, tj. nazwiska autorów, kolejność autorów w pracy, data i miejsce publikacji, oraz cyfrowy identyfikator artykułu (DOI) są prawidłowe i tożsame.

Cele podjętych przez Habilitantkę badań były następujące: 1/ charakterystyka ognisk *Trichinella spiralis* w populacji trzody chlewnej w Polsce; 2/ ocena przydatności techniki MALDI-TOF do szybkiej identyfikacji gatunków włośni, oraz 3/ opracowanie narzędzia umożliwiającego określanie podobieństwa genetycznego izolatów larw *T. spiralis* z wykorzystaniem sekwencjonowania NGS wybranych fragmentów genomu do praktycznego zastosowania w dochodzeniach epidemiologicznych.

Tematyka prezentowanych publikacji jest niezwykle ważna w kontekście ochrony zdrowia publicznego. Problem włośnicy w populacji świń jest wciąż aktualny w Polsce i na świecie. W UE w 2021 roku najwięcej świń z wynikiem dodatnim odnotowano w Rumunii (81), a następnie w Polsce (19) i Hiszpanii (13). Kluczowym czynnikiem w zapobieganiu zarażeniom związanym z tą zoonozą są warunki hodowli – według danych EFSA, w 2021 r. nie zgłoszono żadnych zarażeń

włośniem u świń utrzymywanych w kontrolowanych warunkach, zaś w populacji świń, które nie były trzymane w kontrolowanych warunkach, 120 z 161 milionów (0,0001%) było dodatnich. Zgodnie z prawem powszechnie obowiązującym wykrycie włośnicy u ludzi lub w stadach trzody chlewnej, wymaga przeprowadzenia dochodzenia epidemiologicznego, obejmującego między innymi badania serologiczne podejrzanych zwierząt, badania potwierdzające metodą wytrawiania, a także badania genetyczne wykrytych larw włośni w celu określenia gatunku. W tym kontekście, zasadne są podjęte przez Habilitantkę poszukiwania zaawansowanych narzędzi pozwalających na identyfikację larw włośni, które byłyby mniej czasochłonne w porównaniu do stosowanych powszechnie metod (multiplex PCR, PCR-RFLP, sekwencjonowanie), co ma kluczowe znaczenie w ograniczaniu rozprzestrzeniania się ogniska.

Cykl jednotematycznych publikacji będących podstawą ubiegania się o stopień doktora habilitowanego w dyscyplinie weterynaria, rozpoczyna praca pod tytułem „*Species identification of Trichinella originated from various host and different geographical location by MALDI-TOF*”, w której Habilitantka analizuje występowanie ognisk włośnicy w gospodarstwach trzody chlewnej w Polsce na przestrzeni ośmiu lat (2012-2020). W pracy tej, Habilitantka zwraca uwagę na aspekty, które powinny być brane pod uwagę w ocenie ryzyka szerzenia się inwazji włośnia w środowisku oraz dochodzeniu epidemiologicznym, tj. występowanie *T. spiralis* i *T. britovi* w gospodarstwach trzody chlewnej, potencjalne zarażenia zwierząt związane z nielegalną działalnością gospodarza (skarmianie trzody odpadkami odstrzelonych dzików lub lisów), występowanie ferm ekologicznych z bezpośrednim dostępem wektorów pasożyta (szczury, myszy) do stada. W wyniku poczynionej analizy Habilitantka zauważyła potrzebę opracowania nowoczesnych narzędzi badawczych, w tym spektrometrii mas i metod biologii molekularnej, pozwalających na uzyskanie dowodów dostarczających niezbędnych informacji w procesie dochodzenia epidemiologicznego.

Zagadnienie to Habilitantka rozwinęła w kolejnych pracach podejmując badania nad nową metodą opartą na spektrometrii mas (MALDI-TOF MS), dostosowując ją do identyfikacji gatunkowej włośni. Podstawą wprowadzenia tej metody do praktyki dochodzenia epidemiologicznego jest zbudowanie bazy widm spektrofotometrycznych dla poszczególnych gatunków *Trichinella*. Habilitantka podjęła się tego zadania, czego rezultatem było wzbogacenie istniejącej bazy prototypowej aż o 102 widma spektrofotometryczne (dla białek ze szczepów terenowych z obszaru Francji, Niemiec i Polski, oraz szczepów referencyjnych *Trichinella* spp.), tym samym zmieniając

charakter bazy, z prototypowej na użytkowej. Na podkreślenie zasługuje wysoki stopień dopasowania do rekordów z bazy dla widm spektrofotometrycznych *T. spiralis*, *T. britovi*, *T. pseudospiralis* i *T. nativa*, co pozwala na stuprocentową i szybką identyfikację gatunkową badanych próbek.

W pracy zatytułowanej „*Divergence at mitochondrial and ribosomal loci indicates the split between Asian and European populations of Trichinella spiralis occurred prior to swine domestication*” Habilitantka podjęła się bardzo ambitnego zadania sekwencjonowania i rekonstrukcji genomu mitochondrialnego (mtDNA) oraz dużego fragmentu rybosomalnego (rDNA) *T. spiralis*. Analiza filogenetyczna dostarczyła cennych informacji na temat ewolucji *T. spiralis*, potwierdzając większe zróżnicowanie genetyczne izolatów azjatyckich, niż izolatów europejskich czy amerykańskich. W kolejnych latach, Habilitantka kontynuowała badania stawiając sobie za cel opracowanie narzędzia efektywnie wykorzystującego zmienność genetyczną w genomie *T. spiralis* do rozpoznania różnic pomiędzy izolatami larw. Ukoronowaniem prac dr Ewy Bilskiej-Zajac było opracowanie narzędzia, które Habilitantka nazwała *Trich-tracker*, do charakteryzowania zmienności i struktury genetycznej badanych izolatów larw na podstawie loci rozmieszczonych losowo w genomie. Narzędzie to zostało wykorzystane do analizy 56 skolekcjonowanych izolatów *T. spiralis* pochodzących z 4 różnych ognisk włośnicy oraz od dzików. Wyniki tych badań opublikowane zostały w pracy pod tytułem „*Trich-tracker – a practical tool to trace Trichinella spiralis transmission based on rapid, cost-effective sampling of genomewide genetic variation*”. Na podkreślenie zasługuje fakt, że za pomocą narzędzia *Trich-tracker* Habilitantka ustaliła powiązania epidemiologiczne między izolatami przy analizie zaledwie 400 000 par zasad (ponad 1000 losowych loci z całego genomu), co potwierdza, że jest to narzędzie pozwalające na szybkie i efektywne rozróżnianie ognisk włośnicy, a także umożliwia wnioskowanie o pokrewieństwie genetycznym badanych izolatów.

Cykl jednotematycznych publikacji, będących podstawą ubiegania się o stopień doktora habilitowanego w dyscyplinie weterynaria, zamyka publikacja przeglądowa, pod tytułem „*Infection, genetics, and evolution of Trichinella: Historical insights and applications to molecular epidemiology*” będąca podsumowaniem prowadzonych przez Habilitantkę badań.

W dokumentacji postępowania habilitacyjnego kandydatka zaprezentowała pięć logicznie sformułowanych wniosków, wynikających z przeprowadzonych badań, tj:

- Włośnica nadal jest wykrywana w gospodarstwach trzody chlewnej i wciąż stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa konsumentów wieprzowiny.
- Metoda MALDI-TOF-MS jest przydatna do identyfikacji gatunku włośni występujących w Europie (*T. spiralis*, *T. britovi*, *T. nativa* i *T. pseudospiralis*).
- Liczba mutacji występująca w obrębie całego mitochondrialnego genomu oraz w dużych fragmentach rybosomalnego DNA jest niewystarczająca dla wykrywania różnic pomiędzy izolatami *T. spiralis* w kontekście epidemiologicznym.
- Opracowane narzędzie Trich-tracker umożliwia wykrywanie różnic oraz określanie pokrewieństwa genetycznego pomiędzy izolatami larw *T. spiralis*, dzięki czemu może mieć zastosowanie w dochodzeniach epidemiologicznych w ogniskach włośnicy.
- Źródłem włośnicy dla świń w gospodarstwach trzody chlewnej w Polsce mogą być zarówno wektory (np. szczury) ale także mięso, odpadki poubojowe i tusze zwierząt pozyskanych przez myśliwych dodawane nielegalnie przez właścicieli do paszy dla świń.

Na uwagę zasługuje bardzo staranny sposób przygotowania dokumentacji postępowania habilitacyjnego. Habilitantka posiada zdolność opisywania bardzo skomplikowanych zagadnień w sposób bardzo jasny i niebudzący wątpliwości co do ich zrozumienia. Dobór słownictwa jest zawsze bardzo trafny. Czytelnik ma wrażenie lekkości prezentowanych treści. Habilitantka w sposób swobodny buduje wypowiedzi, co przemawia za Jej dojrzałością naukową i pełnym zrozumieniem prezentowanej tematyki.

Na uznanie zasługuje konsekwencja Habilitantki w temacie prowadzonych badań. Szerokie ujęcie tematu, przy jednoczesnej szczegółowości w doborze metod analitycznych doprowadziło Habilitantkę do miejsca, w którym należy dołączyć Ją do szeregu czołowych światowych specjalistów zajmujących się *T. spiralis*.

Reasumując, cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych pod wspólnym tytułem „Epidemiologia molekularna *Trichinella spiralis* - rozpoznanie zmienności genetycznej populacji i śledzenie transmisji pasożyta w ogniskach włośnicy” wskazany przez Kandydatkę jako osiągnięcie naukowe, będące podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, oceniam jako

niezwykle interesujące i bardzo wartościowe opracowanie naukowe, które stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny weterynaria.

Ocena pozostałych osiągnięć naukowo – badawczych, w tym współpracy międzynarodowej

Uznanie budzi bogata współpraca naukowa Habilitantki z wieloma renomowanymi zagranicznymi ośrodkami. Dr Ewa Bilaska-Zajac na przestrzeni dziesięciu lat pracy zawodowej (2012-2022) nawiązała współpracę z dwoma ośrodkami naukowymi we Włoszech, a także z ośrodkami w Niderlandach, Niemczech i Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej – są to: *Istituto Superiore di Sanita (ISS)*, *European Union Reference Laboratory for Parasites, Rome (Italy)*; *Università di Pisa (UNIFI)*, *Dipartimento di Scienze Veterinarie (Italy)*; *National Institute for Public Health and Environment (RIVM) w Bilthoven (The Netherlands)*; *Bundesinstitut für Risikobewertung (BfR), Berlin (Germany)*; oraz *United States Department of Agriculture, Agricultural Research Service, Animal Parasitic Diseases Laboratory, Beltsville, MD (USA)*. Każdorazowo, wynikiem tej współpracy były publikacje w renomowanych czasopismach o zasięgu międzynarodowym.

Badania prowadzone przez dr Ewę Bilaską-Zajac, dotyczące zróżnicowania genetycznego w obrębie populacji *T. spiralis* w Polsce, zostały zauważone na forum międzynarodowym, w tym przez naukowców z United States Department of Agriculture (USDA), co zaowocowało zaproszeniem Habilitantki do bezpośredniej współpracy w ramach stażu podoktorskiego. W sumie, Habilitantka odbyła 10 staży zagranicznych – osiem krótkoterminowych, trwających od jednego do trzech tygodni (realizowanych w latach 2012-2016), oraz dwa długoterminowe, w tym roczny staż podoktorski (realizowane w latach 2019-2021).

Dr Ewa Bilaska-Zajac w ramach swojej działalności naukowej podjęła również współpracę z krajowymi jednostkami naukowymi – Katedrą Higieny Żywności i Ochrony Zdrowia Publicznego, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, oraz Zakładem Biologicznych Szkodliwych Zdrowotnych i Parazytologii, Instytutu Medycyny Wsi w Lublinie – czego wynikiem są dwie publikacje naukowe dotyczące: 1/ występowania *Trichinella* spp. u lisów, oraz 2/ określenia

zagrożenia dla środowiska lekarzy weterynarii ze strony takich , jak *Toxoplasma gondii*, *Leptospira spp.*, *Coxiella burnetii* i *Echinococcus granulosus*.

W początkowych latach pracy w Zakładzie Parazytologii i Chorób Inwazyjnych (2012-2013) Habilitantka odbyła 3 szkolenia w laboratoriach referencyjnych we Włoszech – *Istituto Superiore di Sanità*, *European Union Reference Laboratory for Parasites*, oraz *National Reference Laboratories for Parasites*. W latach 2013-2017 dr Ewa Bilaska-Zajac uczestniczyła w co najmniej 10 szkoleniach krajowych, w tym w wielu dotyczących analizy danych.

Habilitantka uczestniczyła w realizacji 18 zadań i projektów badawczych (trzy kolejne projekty są obecnie w realizacji); w dwóch spośród wymienionych, Habilitantka pełniła rolę kierownika projektu.

Dr Ewa Bilaska-Zajac jest autorem 16 recenzji wykonanych dla redakcji czasopism naukowych o zasięgu międzynarodowym, takich jak: *Food Control*, *Veterinary Parasitology*, *Vector-Borne and Zoonotic Diseases*, *Pathogens*, *Parasitology Research*, *Journal of Helminthology*, *Animals*, *Veterinary Sciences*.

Na uwagę zasługuje wysoka aktywność dr Ewy Bilskiej-Zajac na forum krajowych i międzynarodowych konferencji naukowych. Na 23 wygłoszone referaty, Habilitantka była pierwszym autorem w 22, co świadczy nie tylko o dużym zaangażowaniu w organizację i prowadzenie badań, ale również o pewnej swobodzie i dojrzałości w prezentowaniu swoich badań w środowisku międzynarodowym, na co niewątpliwie miały wpływ liczne zagraniczne staże zrealizowane przez Habilitantkę. Kandydatka jest również współautorem 64 doniesień posterowych.

Ponadto, na dorobek naukowy dr Katarzyny Bilskiej-Zajac składa się 66 publikacji, w tym 49 opublikowanych w czasopismach naukowych posiadających współczynnik wpływu Impact Factor (IF), 12 opublikowanych w czasopismach spoza bazy Journal Citation Report, 4 monografie i 1 rozdział w monografii naukowej.

Analiza naukometryczna publikacji autorstwa dr Ewy Bilskiej-Zajac potwierdza bardzo wysokie znaczenie Jej pracy naukowej. Zbiorcza suma punktów MEiN uzyskanych za publikacje wynosi 3565. Zgodnie z załączoną dokumentacją łączna liczba cytowań prac w bazie Web of Science Core

Collection wyniosła 365 (w tym 61 autocytowań), a wg bazy Scopus – 421 (w tym 42 autocytowania). Imponujące są wartości Impact Factor i wskaźnika Hirscha, które za lata 2012-2023 wyniosły odpowiednio 149,65 (wg Journal Citation Reports) i 12 (wg Web of Science Core Colectin). Wszystkie te dane potwierdzają dynamiczny rozwój naukowy Habilitantki mający miejsce w czasie ostatniej dekady.

Po przeanalizowaniu przedstawionej dokumentacji z całym przekonaniem można stwierdzić, że Habilitantka jest aktywnym, rozpoznawalnym na świecie, naukowcem mającym znaczący wpływ na rozwój badań z zakresu epidemiologii molekularnej *Trichinella spiralis*.

Reasumując, oceniam dorobek naukowy Kandydatki do stopnia naukowego doktora habilitowanego bardzo wysoko w odniesieniu do poziomu naukowego, jak i wartości poznawczych; szczególnie wysoko oceniam aspekt umiędzynarodowienia aktywności naukowej Habilitantki.

Ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych, popularyzujących naukę oraz z zakresu współpracy Kandydata z podmiotami otoczenia zewnętrznego

Habilitantka od początku swojej pracy w PIWet-BIB jest zaangażowana w działalność dydaktyczną prowadząc: 1/ ćwiczenia i wykłady dla lekarzy weterynarii w ramach kursu „Badanie mięsa świń, dzików, koni i nutrii metodą wytrawiania próby zbiorczej z zastosowaniem metody magnetycznego mieszania”; 2/ wykłady w ramach specjalizacji „Higiena Pasz”, „Higiena Zwierząt Rzeźnych i Mięsa” oraz „Choroby Świń”; 3/ wykłady na cyklicznych szkoleniach „Diagnostyka pasożytów z rodziny Anisakidae w rybach i produktach rybnych”; oraz 4/ wykłady na szkoleniach Inspektorów Weterynarii w ramach Programów Wieloletnich PIWet-PIB 2009-2015. Ponadto, sprawuje opiekę nad praktykantami i stażystami odbywającymi obowiązkowe praktyki studenckie wynikające z regulaminu studiów, oraz opiekę nad młodymi pracownikami laboratorium Zakładu Parazytologii i Chorób Inwazyjnych.

Habilitantka jest promotorem pomocniczym przewodu doktorskiego mgr inż. Anny Czubkowskiej, pt. „Ocena jakości mikrobiologicznej surowego mleka koziego i serów oraz charakterystyka wybranych bakterii chorobotwórczych występujących w tych produktach”.

Na podkreślenie zasługuje zaangażowanie Habilitantki w działalność Krajowego Laboratorium Referencyjnego (KLR) ds. włośnicy oraz anisakiozy, poprzez organizację i koordynowanie spotkań z laboratoriami urzędowymi, a także badań biegłości dla terenowych laboratoriów badających mięso świń i dzików oraz laboratoriów badających ryby.

Dr Ewa Bilaska-Zajac wykazuje dbałość o tworzenie przestrzeni do wymiany doświadczeń i wiedzy w środowisku naukowym – latach 2010-2017 współorganizowała siedem międzynarodowych konferencji naukowych, wszystkie dotyczyły tematu włośnicy. Jest również członkiem trzech towarzystw naukowych – International Commision of Trichinellosis, Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego i Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych.

Działalność Habilitantki została wyróżniona licznymi nagrodami, do ważniejszych należy wyróżnienie Habilitantki przez Ministra Rolnictwa za wybitne osiągnięcie mające znaczenie dla wdrażania postępu w rolnictwie za “Opracowanie i wdrożenie zdalnego testu on-line *Trichinella* BETATEST”, z zakresu diagnostyki włośnicy umożliwiającego, za pośrednictwem Internetu, ocenę kompetencji lekarzy weterynarii wykonujących badanie mięsa na obecność włośni metodą wytrawiania”.

Dr Ewa Bilaska-Zajac jest współautorem dwóch patentów, co podkreśla Jej inwencję twórczą.

Przedstawione dane dowodzą, że Kandydatka w sposób umiejętny łączy działalność naukową z dydaktyczną, organizacyjną oraz popularyzującą naukę, co świadczy o dojrzałości naukowej i wysokich zdolnościach organizacyjnych Habilitantki. Poprzez swoje znaczące zaangażowanie w działalność popularyzującą naukę, oraz z zakresu współpracy z podmiotami otoczenia zewnętrznego, wnosi cenny wkład w poprawę bezpieczeństwa żywności w Polsce i na świecie.

Reasumując, oceniam jednoznacznie pozytywnie aktywność Habilitantki w zakresie Jej osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych, popularyzujących naukę, oraz z zakresu współpracy z podmiotami otoczenia zewnętrznego.

Podsumowanie i wniosek końcowy

Zgodnie z art. 219 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j.: Dz.U.2023 poz. 742 t.j.), stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która: 1/ posiada stopień doktora; 2/ posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny; 3/ wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

W przedmiotowym postępowaniu habilitacyjnym wymienione warunki zostały spełnione.

Po szczegółowej analizie dorobku Habilitantki dr Ewy Bilskiej-Zajac do stopnia naukowego doktora habilitowanego przedmiotowy dorobek oceniam bardzo wysoko i wnioskuję o podjęcie dalszych czynności w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie weterynaria.

Z uwagi na wysoką wartość naukową i aspekt praktyczny prezentowanych badań, wnioskuję do Rady Naukowej PIWet-PIB o wyróżnienie rozprawy habilitacyjnej dr Ewy Bilskiej-Zajac.

dr hab. Agnieszka Jackowska-Tracz